

РЕШЕНИЕ

№ 15675

гр. София, 29.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 64 СЪСТАВ, в публично заседание на десети май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МИРОСЛАВА П. ИЛЕВА

при участието на секретаря ПЕТЯ ЦВ. СЛАВОВА
като разгледа докладваното от МИРОСЛАВА П. ИЛЕВА Гражданско дело № 20211110168714 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.124 ГПК.

„Б.Г.“ ООД е предявило иск по чл.92 ЗЗД срещу „К.П.“ ЕООД и П. К. Й. при условията на солидарна отговорност за сумата от 19000 лева – неустойка съгласно чл.14 от договор между „Б.Г.“ ООД и „К.П.“ ЕООД от 23.11.2018г., равняваща се на платено възнаграждение за реклама и дължима при предсрочно прекратяване на договора поради неизпълнение на задължение да закупуване на договорено минимално количество кафе, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба (01.12.2021г.) до окончателното плащане.

Искът се основава на твърдения за сключен между ищеца „Б.Г.“ ООД и първия ответник - „К.П.“ ЕООД, договор от 23.11.2018г. По силата на договора ищецът предоставил на ответното дружество, наречено в договора „ползвател“, за безвъзмездно ползване движими вещи, подробно описани в договора. Ползвателят поел задължение за закупува минимално количество кафе, определено в чл.4, т.9 от договора. Договорът бил сключен за срок от 3 години, като било уговорено, че в случай че до изтичане на договорения срок ползвателният не изкупи минималното количество кафе, определено за целия срок на договора, последният продължавал действието си до изкупуването му. При забава с повече от 7 дни за изпълнение на кое да е задължение по договора от страна на ползвателя ищецът имал право да прекрати договора едностранно и без предизвестие на основание чл.8, т.3 от договора. Освен това съгласно чл.13 от договора ползвателят поел задължение да рекламира стоките от ценовата листа по приложение № 1 към договора срещу възнаграждение от 19000 лева, което ищецът платил на ответното дружество. В клаузата на чл.14 от договора било уговорено, че при предсрочно прекратяване на договора ползвателят дължал връщане на полученото възнаграждение за реклама като неустойка за неизпълнение. Съгласно чл.15 от договора вторият ответник – П. Й., встъпил като солидарен длъжник за всички поети от ползвателя задължения по договора, вкл. и за неустойки и обезщетения. Ползвателят бил в неизпълнение на задължението си да закупува уговорените минимални количества кафе на месец съгласно чл.4, т.9 от договора, като след м.11.2020г. изцяло преустановил закупуването на кафе. С подаване на исковата молба ищецът упражнявал правото си да развали договора съгласно чл.8, т.3 и имал право на уговорената в чл.14 от договора неустойка.

С писмен отговор в срока по чл.131 ГПК ответникът „К.П.“ ЕООД оспорва иска. Възражава, че договорът е бил прекратен по взаимно съгласие на страните през м.11.2020г. поради форсмажорни обстоятелства – въвеждане на извънредното положение в Република България на 13.03.2020г., последвалата епидемична обстановка във връзка с пандемията от Ковид – 19 и ограниченията в работата на заведенията, какъвто бил и търговският обект на ответното дружество. Това обективно възпрепятствало изпълнението на поетото от страна на ответното дружество задължение за закупуване на договорените количества кафе. Поддържа, че договорът е прекратен по взаимно съгласие през м.11.2020г., когато върнал на ищеца предоставените му по договора движими вещи. Евантуално прави възражение за намаляване на неустойката съгласно чл.92, ал.2, пр.3 ЗЗД, доколкото поетото по договора задължение за реклама било изпълнено от сключване на договора до м.11.2020г., т.е. за 2/3 от целия договорен 3 – годишен срок на договора.

Ответникът П. К. Й. не е подал отговор на исковата молба.

Софийски районен съд, като взе предвид предявените искове, възраженията срещу тях и доказателствата по делото, намира следното:

Страните не спорят, а и от приетите писмени доказателства се установява, че на 23.11.2018г. между ищеца – „Б.Г.“ ООД, от една страна, и първия ответник - „К.П.“ ЕООД, наречен в договора „ползвател“, е сключен договор, по силата на който ищецът е предоставил на ответното дружество за временно и безвъзмездно ползване движими вещи, описани в чл.1 от договора. Ответното дружество се е задължило да ползва вещите в търговски обект – кафетерия на адрес : гр. Р*** (чл.4, т.1).

Съгласно чл.4, т.9 от договора ответното дружество – „ползвател“ по договора, се е задължило да закупува от ищеца следните минимални количества кафе : ежемесечно 25 кг. кафе „С***“, а за целия срок на договора - общо 900 кг. кафе – чл.4, т.9 от договора. Договорът е сключен за срок от 3 години, като в случай че до изтичането му ползвателят не е изкупил минималното количество стоки по чл.4, т.9, определено за целия срок на договора, действието му продължава до изкупуването му (чл.3). Предвидено е право на ищеца да развали договора едностранно и без предизвестие при неизпълнение (изцяло или частично) на някое от договорните задължения от страна на ползвателя или изпадането му в забава с повече от 7 календарни дни след уговорения падеж (чл.8, т.3). Ползвателят има задължение да върне предоставените по договора вещи в срок до 3 работни дни от прекратяване на договора, като за връщане на вещите се подписва изричен протокол (чл.4, т.2).

Съгласно чл.13 от договора ищецът възлага срещу еднократно парично възнаграждение на ползвателя, а последният се задължава за целия срок на договора да рекламира в обекта по чл.4, т.1 стоките по ценова листа по Приложение № 1 чрез поставяне, монтиране или ползване на предоставените му от ищеца рекламни материали, както и чрез брандиране на обекта по схема, представляваща Приложение № 2 към договора (чл.13). Съгласно чл.14 от договора възнаграждението по чл.13 от договора е в размер на 19000 лева с ДДС, платимо по банков път, като за получената сума ползвателят следва да снабди ищеца с фактура. Уговорено е още, че в случай на предсрочно прекратяване на договора по причина, за която отговаря ползвателят, той дължи връщането на полученото възнаграждение като неустойка за неизпълнение на задължението за реклама. Неустойката е дължима в 7 – дневен срок от прекратяване на договора.

Договорът е подписан от втория ответник – П. К. Й., като съгласно клаузата на чл.15 от договора същият встъпва като солидарен длъжник на ползвателя за всички поети от последния задължения към ищцовото дружество, вкл. за връщане на получените вещи и за заплащане на дължимите неустойки и обезщетения.

От приетия по делото приемо – предавателен протокол от 23.11.2018г. се установява,

че ищецът е предал на ответното дружество уговорените в чл.1 от договора движими вещи – кафемашина, миксер и кафемелачка.

По делото няма спор, а и от събраните писмени доказателства (платежно нареждане от 28.12.2018г. – л.21 и фактура № **/02.01.2019г. – л.20) се установява, че в изпълнение на задължението по чл.13 и чл.14 от договора ищецът е превел по банков път на ответното дружество уговореното възнаграждение за реклама в размер на 19000 лева.

Видно от двустранно подписаното Приложение № 2 от 23.11.2018г. към процесния договор, в посочения в договора търговски обект са били монтирани рекламни материали – рекламни тенти (2 бр.) и е извършено брандиране с фолио.

Страните не спорят, че ответното дружество, т.н. „ползвател“ по договора, не е изпълнил задължението си да закупува ежемесечно уговорените количества кафе. За част от периода на действие на договора, а именно за периода 13.03.2020г. – 13.05.2020г., е било обявено извънредно положение върху територията на Република България с решение на Народното събрание за обявяване на извънредно положение от 13.03.2020г. и решение на Народното събрание за удължаване на срока на извънредното положение от 03.04.2020г. За същия период са били въведени противоепидемични мерки със заповед на министъра на здравеопазването № РД – 01-124/13.03.2020г., с която се забранява посещението в търговски обекти и заведения за обществено хранене, и тези мерки са действали до 13.05.2020г. За периода 14.05.2020г. до 14.06.2020г. са забранени посещенията в закритите търговски площи на заведенията съгласно заповед № РД – 01-263/14.05.2020г. на министъра на здравеопазването. При това съдът приема, че за периода 13.03.2020г. – 14.06.2020г. изпълнението на задължението на ответното дружество за закупуване на уговорените минимални количества на месечна база е било обективно невъзможно поради непреодолима сила по смисъла на чл.306, ал.2 ТЗ, доколкото обявеното извънредно положение и въведените противоепидемични мерки изцяло са възпрепятствали (за периода 13.03.2020г. – 13.05.2020г.) или силно са ограничили (за периода 14.05.2020г. – 14.06.2020г.) извършваната от ответното дружество търговска дейност. Непреодолимата сила има за последица спиране на изпълнение на задължението на ответното дружество по чл.4, т.9 от договора – чл.306, ал.4 ТЗ. За остатъка от периода на действие на договора обаче не е имало непреодолима сила, която да изключва отговорността на длъжника при неизпълнение на основното му задължение по договора за закупуване на договорените минимални количества кафе. Действително, правдоподобно е ковид кризата да е оказала влияние върху търговската дейност на ответника, като да е довела до спад на посещението в търговския обект – кафетерия, но доколкото след 14.06.2020г. няма изрична забрана от държавен орган за посещение в търговския обект, вкл. в закритите площи, не е имало непреодолима сила, която може да оправдае неизпълнението на ответника и поради това същият не може да бъде освободен от последиците на допуснатото неизпълнение.

Между страните по същество няма спор, че след м.11.2020г. ответното дружество не е закупувало никакви стоки от ищеца в изпълнение на договора. Разпитаната като свидетел по делото М. Г. (работила при ответното дружество като „инспектор търговия“ от края на 2019г. до м.02.2022г.), съобщава, че поради ковид кризата ответното дружество фалирало и през м.11.2020г. върнало предоставената по силата на процесния договор професионална техника. За връщане на техниката бил подписан протокол с П. Й., който обяснил, че връща техниката заради невъзможност да изпълнява търговската си дейност поради липса на клиенти. Съдът кредитира така дадените свидетелски показания като обективни и непротиворечащи на останалите по делото доказателства. Не може да се приеме обаче, че с връщането на предадените по силата на договора движими вещи договорът е прекратен по взаимно съгласие. За прекратяване на договора по взаимно съгласие е необходимо да се докаже обща воля на страните за преустановяване действието на договора (чл.20а, ал.2 ЗЗД и чл.8, т.1 от договора). Връщането на получените по договора движимите вещи са

конклюдентни действия от страна на ответното дружество, свидетелстващи за волята му за прекратяване на договора, но за да се приеме, че договорът е прекратен по взаимно съгласие, е необходимо да е налице волеизявление и на ищеца в същия смисъл, което обаче не се доказва по делото. При това доколкото едностранен отказ от договора е недопустим (арг. чл.20а, ал.2 ЗЗД и съгласно чл.8 от договора), съдът приема, че договорът не е бил прекратен по взаимно съгласие на страните.

Предвид установеното по делото виновно неизпълнение от ответното дружество на задължението по чл.4, т.9 от договора в полза на ищеца е възникнало правото да развали договора без предизвестие съгласно уговореното в клаузата на чл.8, т.3 от договора. Това право е надлежно упражнено с подаване на исковата молба, която съдържа изрично волеизявление в посочения смисъл. С оглед предвиденото автоматично продължаване на срока на договора при неизкупуване на общо договореното количество кафе, договорът не е бил прекратен с изтичане на уговорения 3 – годишен срок, настъпило на 23.11.2021г., а с упражненото след това право на разваляне на договора – на 01.12.2021г.

Последица от предсрочно прекратяване на договора по причина, за която отговаря ответното дружество, е задължението да върне платеното възнаграждение за реклама като неустойка за неизпълнение – чл.14 от договора.

Тълкувайки клаузите на чл.13 и чл.14 от договора съгласно чл.20 ЗЗД, съдът приема, че платеното възнаграждение за реклама в размер на 19000 лева е дължимо при изпълнение на задължението на ответното дружество да осигури достъп до търговския обект, така че да се монтират/поставят уговорените рекламни материали и брандиране на обекта по схема, представляваща Приложение № 2 от договора. Няма спор по делото, че поставянето на рекламните материали и брандирането на обекта е изпълнено съгласно уговореното, което се установява и от двустранно подписаното Приложение № 2 от договора. Неоснователен е доводът на ищеца, че неразривна част от задължението за реклама е и изпълнение на задължението за изкупуване на минимално уговореното количество кафе и че е налице пряка връзка между размера на възнаграждението за реклама и поетото задължение за изкупуване на минимално количество кафе по чл.4, т.9 от договора. Изрично в клаузата на чл.13 от договора е посочено, че ползвателят се задължава да рекламира стоките в обекта чрез поставяне, монтиране на рекламни материали и брандиране на обекта. При това предвид клаузата на чл.13 от договора, която е ясна и недвусмислена, следва, че възнаграждението за реклама се дължи единствено срещу задължение за поставяне на рекламни материали и брандиране на обекта. Не намира опора в уговореното между страните тезата на ответника, че размерът на възнаграждението е обвързан с изпълнение на задължението за изкупуване на минимално количество кафе съгласно чл.4, т.9 от договора. Изкупуването на кафе от ищеца в договорените количества бива стимулирано от предвидената в клаузата на чл.16 от договора забрана за предлагане на кафе и чай на други марки, извън уговорените в ценовата листа продукти, но като краен резултат е повлияно от динамиката на развиваната от ответника търговска дейност, т.е. от наличието на клиента в търговския обект. В случая следва да се държи сметка за комплексния характер на сключения договор, който носи съществени белези на рамков договор за продажба, на договор за реклама и на договор за заем за послужване на движими вещи. Синалагматична е връзката между правото на ответното дружество безвъзмездно да ползва движими вещи на ищеца във връзка с развивана от него търговска дейност в кафетерия и поетото от него задължение да закупува договорени минимални количества кафе, което отговаря на правото очакване на ищеца да реализира минимален месечен оборот от продажба на кафе на ответното дружество. Предвиденото задължение за реклама в чл.13 от договора обаче има относително самостоятелен характер и не е в пряка връзка със задължението за изкупуване на минимално количество кафе, което е и причината за задължението за реклама да се дължи отделно възнаграждение.

Съобразно изложеното по – горе не може да се приеме, че ответникът не е изпълнявал поетото съгласно чл.13 от договора задължение за реклама, след като не е закупувал уговорените минимални количества кафе при действието на договора. Задължението за реклама е изпълнено с монтираните рекламни съоръжения съгласно Приложение № 2 от договора. Изпълнението на това задължение обаче е преустановено през м.11.2020г., когато движимите вещи са върнати на ищеца поради прекратяване на търговската му дейност. Със затваряне на търговския обект през м.11.2020г., което става ясно както от показанията на разпитаната свидетелка М. Генчева, както и от направеното в последното съдебно заседание изявление на втория ответник – П. Й., логично се преустановява и рекламната дейност, осъществявана от ответното дружество, защото същата може да бъде изпълнявана само ако търговският обект, на който са монтирани рекламните съоръжения, функционира като кафетерия. При това съдът приема, че задължението за реклама е било изпълнено за част от уговорения период, а именно за период от 2 години след сключване на договора. Уговореното възнаграждение за реклама е било дължимо за първоначално уговорения срок на договора от 3 години, като под „предсрочно прекратяване на договора“ по чл.14 от договора следва да се разбира именно прекратяване на договора преди първоначално уговорения 3 -годишен срок.

Следва да бъде обсъдено и своевременно направеното от ответното дружество възражение за намаляване на неустойката на основание чл.92, ал.2, пр.2 ЗЗД, аргументирано с това, че задължението за реклама е било изпълнено отчасти. В посочената хипотеза неустойката може да се намали и при сделки между търговци, каквато е настоящата, защото забраната по чл.309 ТЗ се отнася само до намаляване на неустойката поради прекомерност в сравнение с претърпените вреди, т.е. забраната се отнася само до първата хипотеза на чл.92, ал.2 ЗЗД.

С оглед установеното по делото, че задължението за реклама е било изпълнено надлежно за период от 2 години и след като неговият размер от 19000 лева е уговорен за срок от 3 години, следва, че задължението е изпълнено в обем 2/3. При това се дължи неустойка за неизпълнената 1/3 част от задължението. Размерът на неустойката следва да се намали съгласно чл.92, ал.2, пр.2 ЗЗД до размер от 6333,33 лева. До този размер искът следва да се уважи спрямо ответното дружество, направило възражението за намаляване на неустоечното задължение. Съдът приема, че вторият ответник има качеството на поръчител по договора, защото той не е страна по договора, а единствено е приел да отговаря солидарно с ползвателя за неговите задължения – арг. чл.15 от договора и съгласно чл.138, ал.1 ЗЗД. При това вторият ответник П. Й. в качеството си на поръчител по договора не може да отговаря за по – голямо задължение от това на главния длъжник – ответното дружество (арг. чл.139 ЗЗД), поради което неговата отговорност също е до размера на сумата от 6333,33 лева.

Предвид горното искът следва да се уважи спрямо двамата ответници в условията на солидарна отговорност до размер от 6333,33 лева, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба до окончателното плащане, и да се отхвърли за разликата до пълния предявен размер.

По разноските:

На ищеца се следват разноски съразмерно с уважената част от иска или от претендираните и доказани разноски общо в размер на 2080 лева (д. такса и адв. възнаграждение) следва да се присъди сумата от 693,33 лева. На ответното дружество се следват разноски съразмерно с отхвърлената част от иска или от претендираните и доказани разноски общо в размер на 1050 лева (адв. възнаграждение и депозит за свидетел) следва да се присъди сумата от 700 лева.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „К.П.“ ЕООД, ЕИК **74, със седалище и адрес на управление : гр. Р*** и П. К. Й., ЕГН *****, с адрес : гр. Р***, да платят солидарно на „Б.Г.“ ООД, ЕИК *07, със седалище и адрес на управление : гр. С**, на основание чл.92 ЗЗД сумата от 6333,33 лева - неустойка съгласно чл.14 от договор между „Б.Г.“ ООД и „К.П.“ ЕООД от 23.11.2018г., равняваща се на платено възнаграждение за реклама и дължима при предсрочно прекратяване на договора поради неизпълнение на задължение да закупуване на договорено минимално количество кафе, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба (01.12.2021г.) до окончателното плащане, като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата до пълния предявен размер от 19000 лева.

ОСЪЖДА „К.П.“ ЕООД, ЕИК **74, със седалище и адрес на управление : гр. Р*** и П. К. Й., ЕГН *****, с адрес : гр. Р***, да платят на „Б.Г.“ ООД, ЕИК *07, със седалище и адрес на управление: гр. С** на основание чл.78, ал.1 ГПК сумата от 693,33 лева – разноски.

ОСЪЖДА „Б.Г.“ ООД, ЕИК *07, със седалище и адрес на управление: гр. С**, да плати на „К.П.“ ЕООД, ЕИК **74, със седалище и адрес на управление : гр. Р***, на основание чл.78, ал.3 ГПК сумата от 700 лева – разноски.

Присъдените в полза на ищеца суми могат да бъдат преведени по следната банкова сметка : IBAN : **; BIC : UNCRBGSF, „Уникредит Булбанк“ АД, титуляр : „Б.Г.“ ООД.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му.

Съдия при Софийски районен съд: _____